

Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych

**Bobik
2024**

**DOLNOŚLĄSKI ZESPÓŁ POREJESTROWEGO DOŚWIADCZALNICTWA
ODMIANOWEGO**

przewodniczący: dr inż. Marcin Włodarczyk

z-ca: dr inż. Bernadetta Kucharska

z-ca: prof. dr hab. Kamila Nowosad

z-ca: dr inż. Piotr Zarzycki

sekretarz: Aneta Hawryluk

Stacja Koordynująca PDO na Dolnym Śląsku
COBORU Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Zybiszowie
55-080 Kąty Wrocławskie
Dyrektor: **dr inż. Marcin Włodarczyk**

e-mail sdoo@zybiszow.coboru.gov.pl

www.zybiszow.coboru.gov.pl

tel. 71 334 20 10

fax 71 334 20 17

Opracował:
mgr inż. Jacek Tracz

Rozpowszechnianie danych zawartych w
publikacji wyłącznie z podaniem COBORU
jako źródła informacji

Wydawca: COBORU SDOO Zybiszów

1. WSTĘP

W syntezie wykorzystano wyniki 9 doświadczeń z odmianami bobiku, przeprowadzonych na Dolnym Śląsku w latach 2022–2024.

W dalszej części publikacji podano charakterystyki tych odmian.

Doświadczenia prowadzono w trzech powtórzeniach bez zróżnicowanych poziomów agrotechnicznych.

2. ANALIZA WYNIKÓW DOŚWIADCZEŃ

Wiosną 2024 roku założono trzy doświadczenia z czternastoma odmianami bobiku. Plony w roku 2024 były niższe niż w roku 2023 średnio o 22,3 dt/ha oraz o 18,5 dt/ha wyższe niż w ostatnim trzyleciu. Najwyższe plony osiągnięto w Krościnie Małej (26,3 dt/ha), z kolei najniższe w Jeleniej Górze (9,6 dt/ha).

Najwyższy plon w sezonie 2024 uzyskiwała odmiana Genius i było to 117% wzorca. Warto podkreślić, iż w ostatnim trzyleciu jedno z najwyższych plonów uzyskiwały odmiany zalecane do uprawy na terenie woj. dolnośląskiego – Fanfare, Apollo Trumpet oraz Mystic. Odmiany badane pierwszy rok które plonowały znacznie wyżej od wzorca: Genius (117%), Futura (112%).

W badanym sezonie wyleganie roślin przed zbiorem było niewielkie. Rośliny były najbardziej narażone na askochytozę której nasilenie oceniono średnio na 4,6 w skali 9°.

3. CHARAKTERYSTYKA ODMIAN BADANYCH W ROKU 2024

ALBUS

Odmiana niesamokończąca (tradycyjna), niskotaninowa przydatna do uprawy na zbiór nasion paszowych. Wyleganie na początku kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia bardzo małe, przed zbiorem małe. Termin kwitnienia wczesny, dojrzewania średni. Okres kwitnienia dość długi. Podatność na choroby pochodzenia grzybowego średnia. Bardziej niż inne odmiany narażona na uszkodzenia przez strąkowce. Plony nasion i białka ogólnego zbliżone do średnich. Masa 1000 nasion duża, zawartość białka w nasionach średnia. Nasiona zawierają śladowe ilości tanin. Wymagania glebowe typowe dla bobiku; optymalna obsada roślin około 50szt./m².

BOBAS

Odmiana niesamokończąca (tradycyjna), przydatna do uprawy na zbiór nasion paszowych. Wyleganie na początku kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia małe, do średniego. Termin kwitnienia dość wczesny, dojrzewania średni. Okres kwitnienia średni. Podatność na choroby pochodzenia grzybowego średnia. Bardziej niż inne odmiany narażona na uszkodzenia przez strąkowce. Plony nasion duże, białka ogólnego duże. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka w nasionach duża, tanin względnie mała. Wymagania glebowe typowe dla bobiku; optymalna obsada roślin około 50szt./m².

FERNANDO

Odmiana niesamokończąca (tradycyjna), niskotaninowa, przydatna do uprawy na zbiór nasion paszowych. Plon nasion i białka bardzo duży. Termin kwitnienia dość wczesny, dojrzewania średni. Okres kwitnienia dość długi. Wysokość roślin średnia. Wyleganie w fazie końca kwitnienia bardzo małe, przed zbiorem dość małe. Podatność na choroby powodowane przez patogeny pochodzenia grzybowego (czekoladową plamistość, zgorzelową plamistość i rdzę) średnia do małej. Równomierność dojrzewania dość dobra. Skłonność do pękania strąków i osypywania nasion mała. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach duża, zawartość włókna surowego dość mała, znikoma zawartość tanin, Zabarwienie okrywy nasiennej jasne. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m²

FANFARE

Odmiana syntetyczna niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion bardzo duży, białka duży. Termin kwitnienia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Okres kwitnienia średni. Wysokość roślin średnia. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem dość duża. Odporność na choroby powodowane przez patogeny pochodzenia grzybowego (czekoladową plamistość, askochytozę bobiku) mała, na rdzę bobiku średnia. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała, zawartość włókna surowego duża. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

APOLLO

Odmiana syntetyczna niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion bardzo duży, białka duży. Termin kwitnienia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Okres kwitnienia średni. Wysokość roślin średnia. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem dość duża. Odporność na choroby powodowane przez patogeny pochodzenia grzybowego (czekoladową plamistość, askochytozę bobiku) mała, na rdzę bobiku średnia. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała, zawartość włókna surowego duża. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

CAPRI

Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion bardzo duży i białka bardzo duży. Termin kwitnienia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Okres kwitnienia dość krótki.

Równomierność dojrzewania dobra. Wysokość roślin średnia, odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia dość duża, przed zbiorem średnia. Odporność na choroby powodowane przez patogeny pochodzenia grzybowego (czekoladową plamistość i rdzę bobiku) średnia, na askochytozę bobiku średnia do dość małej. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość mała, zawartość włókna surowego średnia. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

DOMINO

Odmiana niesamokończąca, niskotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i białka dość duży. Termin kwitnienia i dojrzewania nieco późniejszy od średniego, okres kwitnienia dość długi. Równomierność dojrzewania średnia. Rośliny wysokie. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia duża, przed zbiorem średnia. Odporność na czekoladową plamistość – duża, na askochytozę bobiku i rdzę bobiku – średnia. Masa 1000 nasion bardzo mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach duża, zawartość włókna surowego dość duża. Odmiana odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

CARTOON

Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion duży do bardzo dużego, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia i dojrzewania średnio wczesny, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny wysokie. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Odmiana odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

MYSTIC

Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion duży do bardzo dużego, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia i dojrzewania średnio wczesny, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny wysokie. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia dość mała, przed zbiorem średnia. Odporność na czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia, na askochytozę bobiku – mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Odmiana odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

GRANIT

Odmiana samokończąca, przydatna do uprawy na zbiór nasion paszowych, które cechuje względnie duża zawartość tanin. Plon nasion dość duży, białka – średni. Okres kwitnienia średni. Rośliny średnie do niskich, wykazują dużą odporność na łamliwość łodyg. Wyleganie na początku kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia – bardzo małe, przed zbiorem małe do bardzo małego. Podatność na choroby grzybowe średnia do dużej. Równomierność dojrzewania dobra do bardzo dobrej, udział roślin zielonych przed zbiorem względnie średni. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion mała. Masa 1000 nasion duża, zawartość białka w nasionach mała. Z uwagi na wczesne dojrzewanie preferowana do uprawy w rejonach, w których bobik dojrzewa późno. Wymaga gleb żyznych, dobrze utrzymujących wodę oraz zwiększonej ilości wysiewu – optymalna obsada roślin około 60-65 szt./m².

ODMIANY WPISANE DO KRAJOWEGO REJESTRU W 2024 ROKU

AMINA

Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i plon białka duży do bardzo dużego. Termin kwitnienia średni, termin dojrzewania dość wczesny, okres kwitnienia krótszy od średniego. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia dość duża, przed zbiorem średnia. Odporność na czekoladową plamistość i askochytozę bobiku – średnia, na rdzę bobiku – duża. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach duża, włókna surowego dość mała. Odmiana odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

GENIUS

Odmiana syntetyczna, niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion duży do bardzo dużego, plon białka średni. Termin kwitnienia i dojrzewania nieco późniejszy od średniego, okres kwitnienia krótszy od średniego. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny dość niskie. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia duża, przed zbiorem średnia. Odporność na czekoladową plamistość i askochytozę – średnia, na rdzę bobiku – dość mała. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała, włókna surowego średnia. Odmiana odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

4. WYNIKI DOŚWIADCZEŃ

Tabela 1. Bobik– wykaz badanych odmian

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do KR	Kod kraj	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmian zagranicznych pełnomocnika w Polsce
niesamokończące niskotaminowe i wysokotaminowe				
1	Albus	2002	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Bobas	2002	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
3	Fernando	2016	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
4	Fanfare	2017	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
5	Apollo	2018	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
6	Capri	2018	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
7	Domino	2020	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
8	Cartoon	2023	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
9	Mystic	2023	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
10	Amina	2024	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
11	Genius	2024	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
12	Trumpet	CCA	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
13	Futura	CCA	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
samokończące				
14	Granit	2006	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

Tabela 2. Bobik. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2024

Miejscowość	Jelenia Góra	Krościna Mała	Tarnów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	zbożowy górski	żytni bardzo dobry	pszenny bardzo dobry
Klasa bonitacyjna	IVa	IVa	IIIa
pH gleby w KCl	6,2	6,4	6,5
Przedplon	Pszenica ozima	Kukurydza	Pszenica ozima
Data siewu	21.03.2024	28.03.2024	28.03.2024
Obsada nasion na 1m²	50 (70)	50 (70)	50 (70)
Data zbioru	16.08.2024	21.07.2024	31.07.2024
Nawożenie mineralne			
N (kg/ha)	32	21	13
P ₂ O ₅ (kg/ha)	31	70	42
K ₂ O (kg/ha)	68	105	63
Nawożenie dolistne	-	-	-
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Nitragina 600 g/ha	Nitragina 600 g/ha	Nitragina 600 g/ha
Herbicyd	Stomp Aqua 455 CS 2,5 l/ha Corum 502,4 SL 1,25 l/ha	Bandur 600SC 3 l/ha Corum 502,4SL 0,625 l/ha	Boxer 800 EC 2 l/ha Command 360 CS 0,15 l/ha Fusilade Forte 150 EC 1,7 l/ha Corum 502,4 SL 1,25 l/ha
Insektycyd	Mospilan 20 SP 0,2 kg/ha	Los Owados 200EC 0,2 l/ha Kobe 20SP 0,2 kg/ha Insektus Duo 500EC 0,05 l/ha Decis Mega 50EW 0,15 l/ha Top Gun 050CS 0,1 l/ha Mospilan 20SP 0,2 kg/ha Cyberkill Max 500EC 0,1 l/ha	Mospilan 20 SP 0,2 kg/ha Cyberkill Max 500 EC 0,05 l/ha

Tabela 3. Bobik. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2024

Lp.	Cecha		Jelenia Góra	Krościna Mała	Tarnów
1	Początek kwitnienia	data	22.05.2024	21.05.2024	24.05.2024
2	Dojrzałość techniczna	data	20.07.2024	15.07.2024	16.07.2024
3	Wysokość roślin	cm	73	106	85
4	Wyleganie roślin w fazie początku kwitnienia	skala 9°	9,0	9,0	9,0
5	Wyleganie roślin przed zbiorem	skala 9°	9,0	8,3	8,0
6	Porażenie przez choroby:	skala 9°			
	Czekoladowa plamistość		6,0	5,5	7,7
	Askochytoza		3,8	3,0	6,9
	Rdza bobiku		9,0	5,9	8,5
7	Masa 1000 ziaren	g	328,6	253,04	348,3
8	Wilgotność ziarna podczas zbioru	%	12,7	17,3	12,7
9	Plon ziarna	dt/ha	9,6	26,3	19,4

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Tabela 4. Bobik. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2024

Lp.		Odmiana	Jelenia Góra	Krościna Mała	Tarnów
Wzorzec [dt/ha]			9,6	26,3	19,4
1	Albus		68	81	82
2	Bobas		99	103	96
3	Fernando		125	99	82
4	Fanfare	LOZ	96	113	107
5	Apollo	LOZ	124	98	87
6	Capri		102	96	103
7	Domino		55	96	95
8	Cartoon		98	99	103
9	Mystic	LOZ	113	100	116
10	Amina		56	103	106
11	Genius		139	110	116
12	Trumpet	LOZ	147	99	98
13	Futura		98	113	119
14	Granit		81	91	89

Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian

LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych

Tabela 5. Bobik. Plon względny ziarna. Lata zbioru: 2022–2024

Lp.	Odmiana	2022	2023	2024	2022-2024
Wzorzec [dt/ha]		<u>51,6</u>	<u>40,7</u>	<u>18,4</u>	<u>36,9</u>
1	Albus	104	91	79	91
2	Bobas	93	87	100	93
3	Fernando	97	96	98	97
4	Fanfare LOZ	107	106	108	107
5	Apollo LOZ	104	107	99	103
6	Capri	100	101	100	100
7	Domino	94	90	88	91
8	Cartoon	-	105	100	103
9	Mystic LOZ	-	107	108	107
10	Amina	-	-	96	-
11	Genius	-	-	117	-
12	Trumpet LOZ	111	110	107	109
13	Futura	-	-	112	-
14	Granit	-	-	88	-
Liczba doświadczeń		3	3	3	9

Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian

LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych

Tabela 6. Bobik. Ważniejsze cechy rolnicze odmian. Rok zbioru: 2024

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie (skala 9°)		Masa 1000 ziaren (g)	Długość okresu wegetacji (liczba dni)
			W fazie kwitnienia	Przed zbiorem		
	Wzorzec	<u>87,8</u>	<u>9,0</u>	<u>8,2</u>	<u>310,1</u>	<u>113,4</u>
1	Albus	81,4		8,0	282,5	114
2	Bobas	98,2		7,8	313,1	115
3	Fernando	88,4		7,8	281,6	115
4	Fanfare LOZ	89,8		8,0	326,3	114
5	Apollo LOZ	86,9		8,5	297,8	113
6	Capri	87,3		8,4	265,0	112
7	Domino	91,3		7,8	339,1	116
8	Cartoon	87,3		8,4	320,7	112
9	Mystic LOZ	89,6		8,2	338,8	113
10	Amina	89,2		8,4	352,8	114
11	Genius	91,4		8,2	335,0	113
12	Trumpet LOZ	86,9		8,4	263,4	113
13	Futura	87,9		8,4	316,8	112
14	Granit	73,4		8,0	308,9	112

Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian

LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych

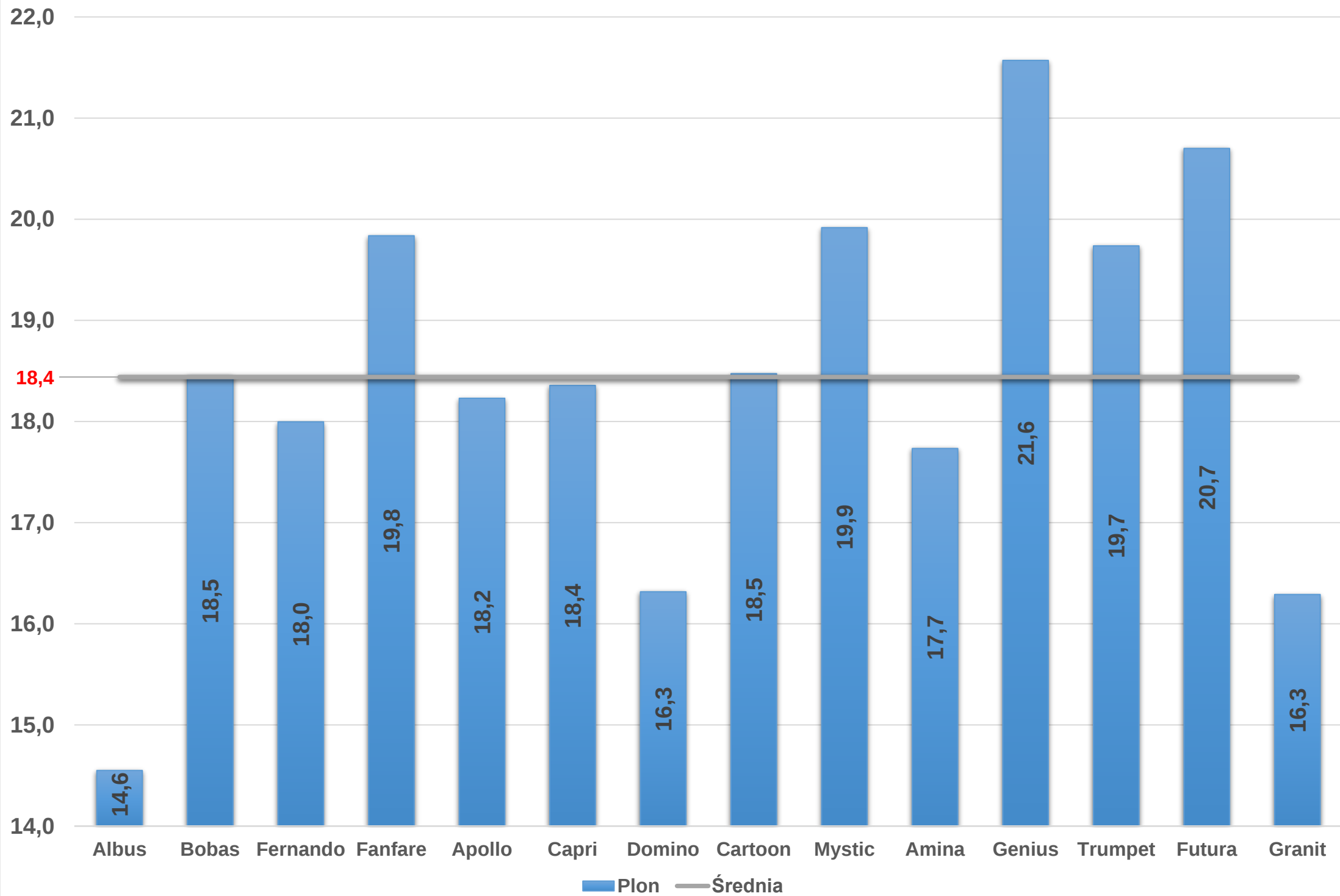
Średnie wyniki wylegania pochodzą jedynie z tych doświadczeń w których zjawisko to wystąpiło.

Tabela 7. Bobik. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby. Rok zbioru: 2024

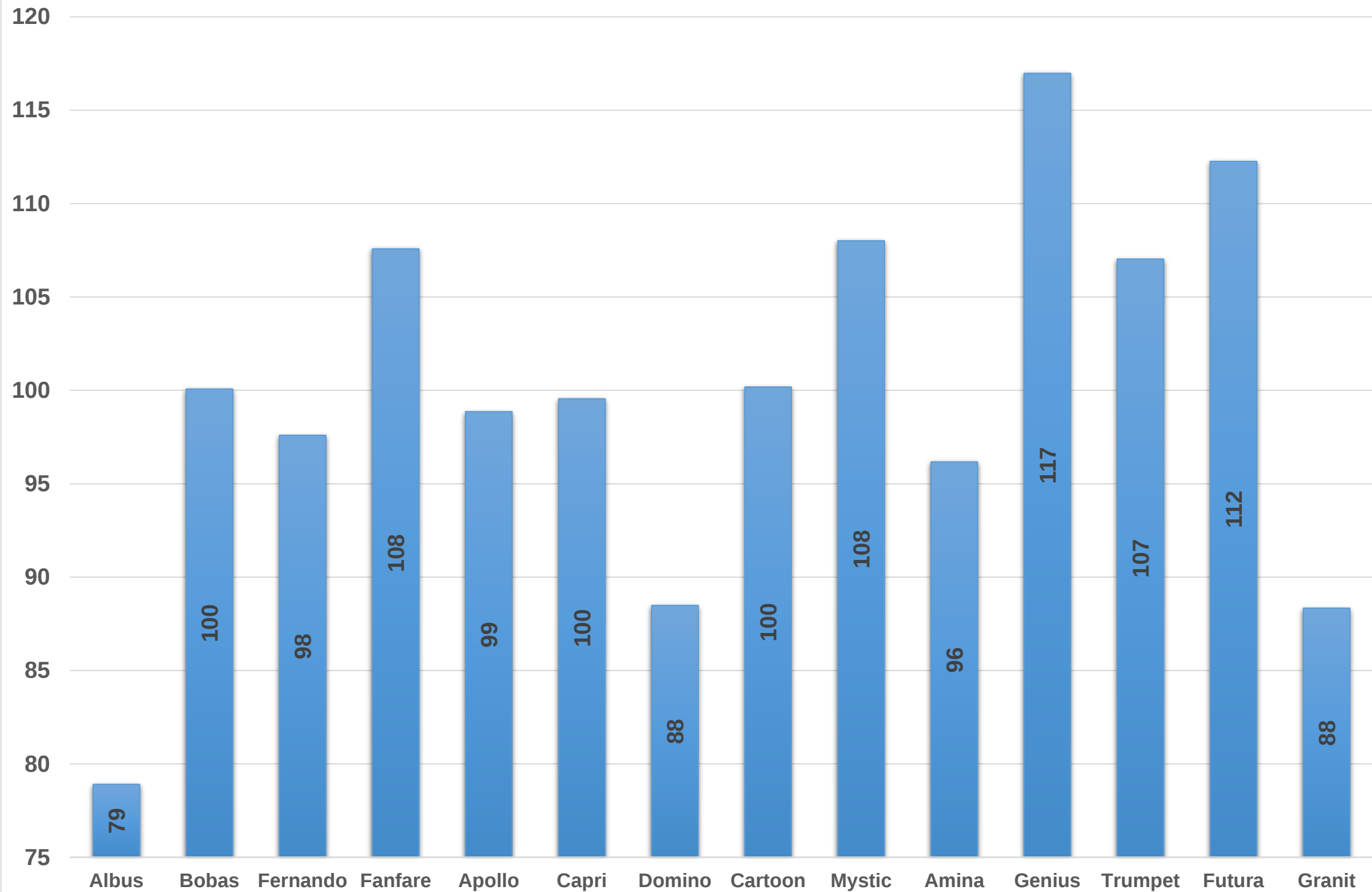
Lp.	Odmiana	Czekoladowa plamistość	Askochytoza	Rdza bobiku
Wzorzec		<u>6,4</u>	<u>4,6</u>	<u>7,2</u>
1	Albus	6,7	4,8	7,0
2	Bobas	6,3	4,6	7,4
3	Fernando	6,2	5,2	7,2
4	Fanfare LOZ	6,6	4,4	7,0
5	Apollo LOZ	6,1	4,3	7,4
6	Capri	6,1	4,4	7,0
7	Domino	6,5	4,8	7,7
8	Cartoon	6,5	4,4	7,6
9	Mystic LOZ	6,3	4,7	6,8
10	Amina	6,6	4,2	7,2
11	Genius	6,3	5,1	7,4
12	Trumpet LOZ	6,5	5,0	7,0
13	Futura	6,3	4,7	6,8
14	Granit	6,6	3,5	7,4

Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian
LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych
Średnie wyniki porażenia przez choroby pochodzą jedynie z tych doświadczeń w których zjawisko to wystąpiło.

Bobik. Plon przy wilgotności 15% (dt/ha). Rok zbioru 2024.

Bobik. Plon względny (% wzorca). Rok zbioru 2024.

Lokalizacja punktów doświadczalnych prowadzących doświadczenia PDO w województwie dolnośląskim w roku 2024

